

**Gebruikershandleiding Euregionaal Assessment “Aussicht”.
Een intake-instrument voor Duitse leerlingen in het Nederlands
beroepsonderwijs.**

Nijmegen, 19 november 2007

Aad van den Hoek

Inhoudsopgave

	pagina
Inhoud	1
1 Voorwoord	2
1.1 ontwikkelingsgeschiedenis	
1.2 voorspelling kans op succes	
1.3 Aussicht	
1.4 over de auteur	
1.5 suggesties voor gebruik	
1.6 gratis	
1.7 informatie	
2 Wat is Aussicht?	4
2.1 rapportage	
2.2 doelgroep	
3 Hardware en installatie	5
3.1 netwerk versie	
3.2 stand alone PC	
3.3 laptop	
*.instellen beveiligingsniveau	
4 Afname en afsluiten	6
4.1 afname	
4.2 pauzeren	
4.3 afsluiten	
5 Beschrijving en interpretatie	7
5.1 leervermogen	
5.2 tekstbegrip	
5.3 beroepeninteresseset	
6 Rapportage	9
7 Onderzoek en Normering	10
8 Tips bij storingen	11
8.1 rechthoekje van 1x2 cm in startscherm	
8.2 geboortedatum	
8.3 volgende	
8.4 geen rapport	
8.5 Excel zonder werkbalken	
9 Studenteninstructie	12
Bijlage 1 Voorbeeld van een rapportage van Aussicht capaciteiten	13
Bijlage 2 Voorbeeld van uitslag interesseonderzoek Aussicht	14
Bijlage 3 Beroepen uit de interessesettest Aussicht	15

1 Voorwoord

1.1 Ontwikkelingsgeschiedenis

In navolging van het HBO en de Radboud Universiteit Nijmegen constateerde ROC Nijmegen sinds enkele jaren ook een groeiende toestroom van Duitstalige jongeren die zich als deelnemer inschreven voor een beroepsopleiding. Om deze studenten optimaal te kunnen begeleiden is het noodzakelijk om passende instrumenten te ontwikkelen. De meeste Duitse studenten kiezen voor een opleiding op MBO niveau 4. Dit is de theoretisch zwaarste opleiding binnen het MBO. Hierbij zijn intelligentie en een goede studiehouding een voorwaarde voor succes.

1.2 Voorspelling van de kans op succes

De twee onderdelen tekstbegrip en leervermogen bieden samen een goede voorspelling over de kans op succes in het Nederlandse MBO niveau 4. Tevens kunnen deze onderdelen gebruikt worden voor het inschatten van de kansen op succesvol versneld Nederlands leren. Met het onderdeel beroepsinteresse is een goed beeld te krijgen van de persoonlijke belangstelling van een student. Hiermee is een inschatting te maken van de gekozen studie richting

1.3 Aussicht:

Dit intake en assessment instrument is in eigen huis ontwikkeld. De testen in het Duits afgenomen en de rapportage is ook in het Duits. De scores worden vergeleken met die van de Nederlandse studenten omdat dat de groep is waarin zij straks moeten gaan functioneren. De factor Nederlandse taal is dan dus uitgeschakeld. Het is uiteraard van primair belang dat de Duitstalige studenten zich het Nederlands zo snel mogelijk eigen maken.

1.4 over de auteur van dit product:

Aad van den Hoek is als senior beroepskeuzeadviseur verbonden aan het ROC Nijmegen. In zijn functie heeft hij zich bezig gehouden met studentenbegeleiding bij studiekeuze en studieproblemen. Daarnaast heeft hij veel ervaring bij trajectadvisering voor reïntegratie. Tevens is hij ontwerper van een digitaal screeningsprogramma voor eerstejaars studenten ROC.

1.5 Suggesties voor gebruik:

- Bij de intake van een opleiding kan het programma gebruikt worden als ondersteuning van de beslissing voor toelating bij de opleiding. Zowel voor de studierichting als het niveau van opleiding geeft het programma een indicatie.
- Bij de start van de taal cursus kan d.m.v. een klassikale testafname een inschatting gemaakt worden van de te verwachten studieresultaten en de beoogde vervolgopleiding.

1.6 Gratis

Aussicht is een product van het Interregproject de Euregio Transferstelle en als zodanig kosteloos, voor niet commerciële doelen bruikbaar.

1.7 Meer informatie:

Er zijn diverse handleidingen ontwikkeld die in het traject van instroom nadere informatie geven.

- Brochure voor Nederlandse docenten met Duitse studenten die een beroepsopleiding aan een ROC volgen
- Brochure voor Duitse leerlingen (en hun decanen) die een beroepsopleiding aan een ROC willen beginnen

- Handleiding instroom Duitse studenten. Bestemd voor intakers en deelnemersadministraties (sectoraal / centraal)
- Digitaal Assessmentinstrument (in het Duits) voor Duitse leerlingen
- Gebruikershandleiding Euregionaal Assessment Aussicht

Alle bestanden zijn te downloaden via: www.lerende-euregio.com (knop "publicaties"). De tests staan ook op het netwerk van het ROC Nijmegen.

2. Wat is Aussicht?

Het Euregionaal assessmentinstrument Aussicht is een verzameling van computergestuurde testen, die informatie over een student verzamelt en met behulp van een expertsysteem interpreteert, afdruckt en opslaat. De onderwerpen waarover informatie wordt verzameld hebben een sterke invloed op de studieresultaten van een student.

Bij de start van een opleiding of bij een begeleidingstraject worden, op basis van de voorgeschiedenis van een student, nogal wat essentiële vooronderstellingen gedaan. Aussicht is een snel middel om die vooronderstellingen te controleren en hiaten of tekortkomingen te constateren. In dit geval is het een beoordeling waarbij de factor Nederlandse taal niet wordt meegerekend. Uiteraard is het van groot belang dat de Duitstalige studenten het Nederlands goed (leren) beheersen.

Aussicht bestaat momenteel uit 3 onderdelen namelijk leervermogen (non-verbaal), tekstbegrip en beroepeninteresseset. Voor beschrijving zie hoofdstuk 4.

2.1 Rapportage

De rapportage is kort en kernachtig en bestaat veelal uit 1 of 2 velletjes A4.

Op basis van onderzoeks- en ervaringsgegevens is een interpretatieschema (expertsysteem) gemaakt waardoor de toetsresultaten gerelateerd worden aan het gewenste onderwijsniveau. Het programma kent een automatische rapportage, die direct na afronding uit de printer komt. Bij de onderdelen waar het zinvol is om een foutenanalyse te kunnen maken wordt het gehele testprogramma van de kandidaat op het netwerk opgeslagen. Als een foutenanalyse niet zinvol is, wordt alleen de rapportage opgeslagen. De rapportage wordt ook apart opgeslagen en is eventueel bruikbaar voor een digitaal portfolio.

2.2 Doelgroep

Aussicht is een hulpmiddel voor enerzijds de begeleiders van een Duitstalige student die het Duitse voortgezet onderwijs verlaat en naar het Nederlandse Middelbaar Beroepsonderwijs gaat. Anderzijds is het een hulpmiddel voor de intaker van de ontvangende opleiding. Aussicht is ontwikkeld voor de begeleiding van (potentiële) Duitstalige studenten in het Nederlandse MBO. Hierbij is rekening gehouden met de Nederlandse Mbo kwalificatieniveaus 3 en 4. Het is wenselijk dat de kandidaat beschikt over enige computervaardigheid.

Het persoonsprofiel is een gestandaardiseerd interview dat goed aanknopingspunten biedt voor een mentor om een diepgaand gesprek te voeren over de kansen en belemmeringen voor de potentiële student

3 Hardware en installatie

Aussicht is gemaakt in Excel 2000, en draait onder Windows 98 en hoger. Excel 2003 is eveneens mogelijk. De schermresolutie is minimaal 800x600. Bij lagere schermresolutie werkt het programma niet. Bij hogere schermresolutie worden de velden kleiner en ontstaan er in sommige velden witte balken. Aussicht is in principe op iedere willekeurige pc in te vullen mits Excel 2000 of 2003 is geïnstalleerd en de beveiliging tegen macro's op gemiddeld of op laag staat. (zie *) Het **wachtwoord** om de testen te openen is euregio.

3.1 Netwerkversie

Vanaf een netwerk is (in overleg met een systeembeheerder) via een aantal snelkoppelingen naar de verschillende onderdelen een '**alleen lezen**' bestand te openen (na invoering van het wachtwoord). Hier kan worden gewerkt door meerdere studenten tegelijk. Aan het einde worden de gemaakte opdrachten opgeslagen op de C-schijf onder de naam van degene die ze ingevuld heeft. Het programma geeft een printopdracht voor de rapportage, dus de aansluiting op een printer is zeer gewenst.

De systeembeheerder kan eventueel een andere locatie aan te wijzen waar mag worden opgeslagen (plaats en schrijfrechten) in de map Aussicht die moet worden aangemaakt, een en ander moet bij de installatie geregeld worden eventueel dient contact te worden opgenomen met A.vandenhoeek@roc-nijmergen.nl

Het aantal pc's op het netwerk bepaald het aantal mensen dat te gelijktijd aan Aussicht kan werken. Er is geen specifieke installatie per pc nodig. Wel dient in Excel de beveiliging tegen macro's op gemiddeld te zijn ingesteld. (zie *)

3.2 Stand alone pc

Indien vanaf een stand alone pc gewerkt wordt, wordt er normaal afgedrukt.

3.3 Laptop

Voor afname op locatie met behulp van een laptop is in principe mogelijk. De Aussicht onderdelen kunnen afgenomen worden op een laptop. Wel dient deze dan aangesloten te zijn op een printer.

*Instellen beveiligingsniveau:

Om de beveiliging van Excel goed te zetten dient u de volgende stappen te nemen.

- 1 open Excel
- 2 in bovenste werkbalk kiezen voor extra
- 3 kies macro
- 4 kies beveiliging
- 5 selecteer gemiddeld
- 6 sluit Excel
- 7 daarna kan de test worden geopend en dienen de macro te worden toegestaan

4. Afname en afsluiten

Wachtwoord om de testen te openen is euregio.

4.1 Afname

Aussicht is zowel individueel als in groepsverband af te nemen. Het is aan te bevelen er voor te zorgen dat er voldoende rust is voor een goede concentratie. Iedere kandidaat heeft een eigen pc nodig. Het volledige programma, leervermogen, tekstbegrip en beroepsinteresse duurt maximaal 1 klokuur en 5 minuten. Voor de tijden van de verschillende onderdelen, zie hoofdstuk 4.

Bij het opstarten van het programma moet eerst het wachtwoord worden ingevoerd en daarna dienen de macro's te worden geactiveerd. Op het eerste blad wordt gevraagd om de naam en geboortedatum. bijv. 12-07-85 gevolgd door enter.

4.2 Pauzeren

Tijdens het werken met Aussicht is het alleen mogelijk om tussen twee onderdelen te pauzeren. Indien gestart is met het onderdeel tekst begrip of leervermogen loopt de tijd automatisch. Deze kan niet stilgezet worden. Het onderdeel beroepsinteresse is niet aan tijd gebonden.

4.3 Afsluiten

Het programma is klaar indien het scherm "bedankt voor het maken van deze test" wordt getoond. Op dat moment wordt er ook een rapport geprint en gaat de pc automatisch opslaan. Als het opslaan klaar is het zandloperkje (muis cursor) is veranderd in...

Via de knop in het scherm kunt u Excel afsluiten en desgewenst de pc uitzetten.

5. Beschrijving en interpretatie

Aussicht bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Leervermogenstest. (maximaal 30 minuten)
2. Tekstbegrip (maximaal 15 minuten)
3. Beroepeninteressesettest (er is geen tijdsbeperking)

In de praktijk blijkt 20 tot 30 minuten gangbaar

5.1 Leervermogen

Bij het onderdeel leervermogen gaat het om non-verbaal logisch redeneren. De test is afgeleid van de Raventest voor algemene intelligentie. Indien iemand in de eerste 5 vragen een fout antwoord geeft gaat de test terug naar de instructiepagina. Als dit zich blijft herhalen is extra mondelinge instructie noodzakelijk.

Het leervermogen geeft een indicatie van het haalbare opleidingsniveau. Dit wil niet zeggen dat een kandidaat ook de vaardigheden heeft om dat te bereiken. Ook komt het voor dat studenten door sterke vaardigheden (motivatie, goed geheugen etc.) veel meer bereiken dan op basis van de testuitslag verwacht mag worden.

Let op:

- 1) Voor 90% van de kandidaten geeft de leervermogenstest een betrouwbare indicatie. Echter bij 10% dus niet. Dit betekent, dat indien er onverwachte scores verschijnen deze óf genegeerd kunnen worden óf een aanvullend onderzoek noodzakelijk is.
- 2) Indien een kandidaat lager scoort dan op basis van de ervaringsgegevens verwacht mag worden heeft hij/zij op dat moment niet bewezen over een voldoende leervermogen te beschikken. De kans op een risicostudent (potentiële uitvaller is bij laagscorers tamelijk groot.

3-4 normen (N= 500)

1	0-14
2	10-15
3	16-19
4	20-25
5	26-
6	27-28
7	29-31
8	32-33
9	34-35

5.2 tekstbegrip

Bij dit onderdeel wordt gebruikgemaakt van het begrip overeenkomsten, ook wel eenzijdige analogieën genaamd. Dit is een vorm van meten die in de psychologie algemeen gebruikt wordt als het gaat over het begrijpen van mondeling en schriftelijk aangeboden tekst. Het kunnen maken van onderscheid tussen hoofd en bijzaken wordt hiermee gemeten. Het wordt ook wel verbale abstractie genoemd.

Normen voor MBO niveau 3-4 eerste jaar (N=250)

1	00-08
2	09-11
3	12-14
4	15-16
5	17-18
6	19-20
7	21-22
8	23
9	24-25

5.3 beroepeninteressesettest

Dit onderdeel is als een aparte test vorm gegeven en kan ook alleen worden afgenomen. Bijvoorbeeld tijdens een voorlichtingsbijeenkomst.

De student maakt 132 keer een gedwongen keuze uit 2 verschillende beroepen. Hierbij zijn de beroepen ingedeeld in beroepssectoren. Deze sectoren zijn tevens terug te vinden in de benaming van de verschillende opleidingsrichtingen. De keuzes worden per sector geregistreerd en daarmee ontstaat een interesseprofiel van de student. Er is dus geen vergelijking met andere studenten maar alleen een onderlinge vergelijking van de persoonlijke belangstelling voor beroepssectoren.

Omdat er met gedwongen keuzes wordt gewerkt geven alleen de hoge en de lage scores een realistisch beeld van de belangstelling c.q. afwijzing van bepaalde beroepssectoren.

6. Rapportage

Het programma kent een automatische rapportage op basis van een expertsysteem. Het rapport wordt bij het afsluiten van het programma direct geprint en bestaat afhankelijk van de gekozen onderdelen uit één vel A4. Per gemaakt onderdeel wordt de score vermeld en is er een beknopte uitleg van wat deze score betekent.

Op basis van onderzoeks- en ervaringsgegevens is een interpretatieschema (expertsysteem) gemaakt, waardoor de toetsresultaten gerelateerd worden aan het gewenste onderwijsniveau.

Van de vaardigheden en aanleg onderdelen is een normering gemaakt op basis van de stannine verdeling. In de rapportage is een scorebalk opgenomen zodat de eigen scores gerelateerd kunnen worden aan de groep. Deze gegevens staan vermeld in hoofdstuk 4.

Vanuit de op de harde schijf opgeslagen versie kan naderhand opnieuw of alsnog een rapport worden geprint.

7. Onderzoek

Onderzoek constructie van Aussicht

Er is psychometrisch onderzoek gedaan naar de onderdelen leervermogen en tekstbegrip voor niveau 3-4. Het onderzoek heeft vooral gegevens opgeleverd met betrekking tot betrouwbaarheid (Cronbach's alpha), moeilijkheid (P-waarde) en de item totaal correlatie (kwaliteit van de vragen)

Aussicht 3-4 nieuw	Aantal items	Cronbach's alpha
Leervermogen	35	0.88
Aussicht tekstbegrip	25	0.83

8. Tips bij storingsen en “vreemde” uitslagen

8.1 Rechthoekje van 1x2 cm met driehoek en potlood je in startscherm

De macro's zijn niet geactiveerd de test werkt dus niet goed. Dit kan worden veroorzaakt door het uitschakelen van de macro's. Of de macro beveiliging staat niet goed zie pag 4: hardware en installatie. Instellen beveiligingsniveau.

8.2 Na invoer van naam en geboortedatum gaat het programma niet verder

Op het eerste blad wordt gevraagd om de naam en geboortedatum, gevolgd door enter.

8.3 Het programma reageert niet op de knop ‘volgende’

Oplossing: om eerst op ‘enter’ te drukken en daarna op de knop ‘volgende’.

8.4 Er is geen rapport afgedrukt, wel is er opgeslagen.

Om dit op te lossen, dient de volgende reeks handelingen te worden verricht:

1. Starten programma Excel
2. Openen
3. Zoeken op de C: schijf (eventueel in overleg met systeembeheerder over
4. zoek naar de naam van de student
5. Koppelingen niet bijwerken.
6. Printopdracht geven
7. Sluit het programma en sla wijzingen niet op.

8.5. Na Aussicht start Excel op zonder werkbalken.

Dit wordt veroorzaakt doordat Aussicht onjuist is afgesloten en dit zal niet vaak voorkomen bij normale afname. **Om dit op te lossen kunt u:**

1. Het bestand ‘Herstellen scherminstellingen’ gebruiken. Bij de stand alone pc kan dit gevonden worden bij het origineel van Aussicht
2. Bij de netwerkversie is hiervoor contact met de systeembeheerder nodig.

9 Studenteninstructie

Je gaat straks werken met het computerprogramma Aussicht. Aussicht kun je zowel alleen als in groepsverband invullen. Het is aan te bevelen om ervoor te zorgen dat er voldoende rust is voor een goede concentratie. Iedere kandidaat heeft een eigen pc. Je begeleider heeft de te maken testen gekozen.

Starten

Op het eerste blad wordt gevraagd om je naam (voor- en achternaam) en geboortedatum. gevolgd door enter.

Pauseren

Tijdens het werken met Aussicht is het alleen mogelijk om tussen twee onderdelen te pauseren. Indien gestart is met het onderdeel leervermogen of tekstbegrip loopt de tijd automatisch. Deze kan niet stilgezet worden. De overige onderdelen zijn niet tijd gebonden.

Afsluiten

Het programma is klaar, indien het scherm “bedankt voor het maken van deze test” wordt getoond. Op dat moment wordt er ook een rapport geprint en gaat de pc automatisch opslaan. Als je geen ander onderdeel hoeft te doen mag je zonder de anderen te storen vertrekken.

Tip

Als het programma niet reageert op de knop ‘volgende’ moet je eerst op ‘enter’ te drukken en daarna op de knop ‘volgende’.

Bijlage 1: Voorbeeld van een rapportage van Aussicht capaciteiten.

			
			
Ergebnis von Aussicht 10B oder Reaalschule			
Vorname: Benjamin Nachname:		Geburtsdatum: 19.06.1991 Datum der Abnahme: 14 april 2007	
	Bei der Beurteilung der Ergebnisse sind Ihre Ergebnisse mit denen einer großen Anzahl niederländischer Studenten aus dem ersten Lehrjahr in der Ausbildung Mbo niveau 3 und 4 verglichen worden. Achtung: Dieser Test zeigt lediglich einen möglichen Lehrweg	Bij de beoordeling van de testuitslagen zijn jouw resultaten vergeleken met die van een grote groep Nederlandse studenten in het eerste jaar van de opleiding Mbo-niveau 3 en 4. Let op deze test geeft slechts een indicatie van de studiemogelijkheden. Er kun	
Lernvermögen	niedrig 17 schwach 21	ausreichen 28 gut 35	
Nonverbal	Bei diesem Abschnitt hast du ein Ergebnis erzielt von:		30
Dieses beinhaltet folgendes	dass Ihr Ergebnis über dem Durchschnitt der niederländischen Studenten Mbo-niveau 3 en 4 liegt. Eine Ausbildung auf Niveau 4 erscheint durchaus möglich. Sie haben hinreichend Veranlagung, zu den besseren Studenten zu gehören.	dat je boven het gemiddelde het gemiddelde van studenten Mbo-niveau 3 en 4 scoort. Scholing op niveau 4 lijkt mogelijk. Je hebt voldoende aanleg om tot de betere studenten te gaan behoren.	
Text Einsicht	niedrig 11 schwach 14	ausreichen 20 gut 25	
Verbal	Bei diesem Abschnitt hast du ein Ergebnis erzielt von:		16
Dieses beinhaltet folgendes	dass Ihr Ergebnis im Durchschnitt der niederländischen Studenten Mbo-niveau 3 und 4 liegt. Das bedeutet für Sie, dass Sie sehr wohl zwischen Haupt- und Nebenarbeiten in mündlicher und schriftlicher Form unterscheiden können. Sie verstehen, was Sie lesen u	dat je ruim in het gemiddelde van Nederlandse studenten MBO niveau 3 en 4 scoort. Je hebt voldoende aanleg om goed onderscheid te kunnen maken tussen hoofd- en bijzaken in schriftelijke of mondelinge tekst, je snapt wat je hoort of leest. Een Nederlandse	
	Das Ergebnis dieses Tests ist ausschliesslich für deutsche Studenten angelegt, die in den Niederlanden eine Berufsausbildung auf MBO-niveau durchführen wollen. Das Ergebnis sagt nichts aus über Ausbildungen in Deutschland.	De uitslag van deze test is uitsluitend gericht op de Duitse studenten die in Nederland een beroepsopleiding op MBO-niveau willen gaan volgen. Deze uitslag zegt niets over de studiemogelijkheden in Duitsland.	

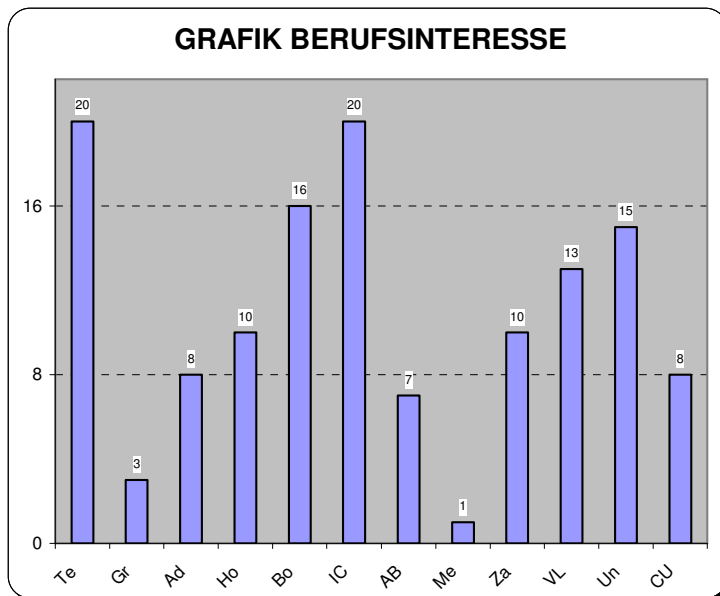
Bijlage 2: Voorbeeld van uitslag interesseonderzoek Aussicht

Ergebnis des Berufsinteressentestes Aussicht

Vorname: Benjamin	Nachname: XXXXXXX
GEB.DATUM:	Abnahmedatum: 12-10-07
Das Interesse geht hauptsächlich aus nach:	

<i>Te</i>			<i>Bo</i>	<i>IC</i>

- Te = technisch allgemein
- Gr = Land-/Fortswirtschaft
- Ad = Administration
- Ho = Gaststättengewerbe
- Bo = Bautechnik
- IC = Kommunikationstechnik (Computer)
- AB = augenscheinliche Begleitung
- Me = Medizinisch
- Za = Unternehmensnahme Dienstleistung und Handel
- VL = Verkehr und Logistik
- Un = Berufe in Uniform
- CU = Kreativ und kreative Versorgung

Erklärung des Berufstestes

Bei den vorgeschlagenen Berufen dieses Interessentestes wird von einem mittleren Bildungsabschluss ausgegangen

Ein Kandidat entscheidet sich gezwungenermaßen 132 mal aus zwei Berufen. Dadurch kommt es zu es zu einem bevorzugten Beruf. Dadurch, dass erzwungene Wahlen gefordert wurden, liefern nur die hohen und niedrigen Resultate ein reelles Bild des Berufswunsch

Das maximale Resultat pro Sektor ist 22.

Achtung!

1. Das Ergebnis dieses Testes macht keine Aussage über Geschicklichkeit oder kognitive Fähigkeiten im praktischen oder sozialen Bereich.

2. Es ist nicht sicher, dass ein Kandidat einen guten Einblick in den jeweiligen Beruf oder Berufssektor seiner/ihrer Wahl hat.

3. Ein spezieller Wunschberuf steht nicht unbedingt in diesem Test.

4. Falls ein Wunschberuf besteht, Schau dann nach, ob er sich bei dem Ergebnis der Kombinationen wieder findet. Beispiel: Pharmazeutisch-techn. Assistentin; hier müssten die Ergebnisse der Sektoren medizinisch, Handel und Administration ein relativ hohes

Bijlage 3: Beroepen uit de interesstest Aussicht

1 techniek

keurmeester APK, elektronicamonteur, procesoperator, autoschadenhersteller, lastechnicus, hoogspanningsmonteur, monteur klimaatbeheersing, storingsmonteur, loodgieter, metaalverspaner, gereedschapsmaker.

2 agrarisch

pluimveehouder, groenteteler, akkerbouwer, manegehouder, boswachter, medewerker natuurbeheer, dierenverzorger, bloembollenkweker, champignonteler, fruitteler, bloembinder.

3 administratie

assistent-administrateur, bankemployé, bedrijfsadministratiemedewerker, archivaris, , salarisadministrateur, managementassistent, boekhoudkundig medewerker, administratief exportmedewerker, administratief medewerker, financieel medewerker, secretaresse.

4 horeca

caféhouder, horeca-assistent, catering manager, gastheer, fastfoodspecialist, kok, barkeeper, restauranthouder, voedingsassistent, kroegbaas, kelner, beheerder zalencentrum.

5 bouw

bouwkundigtekenaar, betonijzervlechter, landmeter, wegenbouwer, aannemer bouw, timmerman, schilder, stukadoor, keukenmonteur, opperman bouw, metselaar.

6 ict (informatica en communicatie techniek)

ict-beheerder, helpdeskmedewerker, assemblagemedewerker pc, applicatie beheerder, beheerder informatie systemen, praktijk opleider informatica, telecom specialist, computer operator, systeembeheerder MKB, ict-medewerken aanleg en installatie, netwerkbeheerder.

7 agogisch

patiënten begeleider, sociaalwerker, activiteitenbegeleider, buurthuismedewerker, jeugdhulpverlener, groepsleider gehandicaptenzorg, klassenassistent, leidster kinderopvang, helpende welzijn, reclasseringsmedewerker, personeelsmedewerker.

8 medisch

Wijkverpleegkundige, medisch laborant, medisch secretaresse, apothekersassistent, operatiekamerassistent, doktersassistent, tandartsassistent, ziekenverzorgende, verpleegkundige, helpende zorg, helpende ziekenzorg.

9 handel

ondernemer, verzekeringsagent, telefonisch verkoper, baliemedewerker, receptionist, verkoopmedewerker, medewerker reisbureau, inkoper, vertegenwoordiger, medewerker klantenservice, kassa medewerker.

10 verkeer/transport

trambestuurder, vrachtwagenchauffeur, touringcarchauffeur, magazijnmedewerker, schipper zeevisvaart, planner wegtransport, binnenschipper, kraanmachinist, heftruckchauffeur, grondsteward, luchtvaartdienstverlener.

11 Uniform

politieagent, douanier, beveiligingsmedewerker, brandweerman, parkeerpolitiedewerker, marechaussee, milieu-inspecteur, politiesurveillant, stadswacht, beroepsmilitair.

12 creatief/uiterlijke verzorging

woning inrichter, kapper, grimeur, vormgever multimedia, reclameschilder, videofilmer, grafisch vormgever, etaleur, schoonheidsspecialiste, entertainer, sieradenontwerper, kostuum ontwerper, theatertechnicus.